

Regionala utvecklingsnämndens årsrapport 2021

Innehållsförteckning

Mål och målluppfyllelse.....	3
Läsanvisningar	4
Inledning	5
Målluppfyllelse i perspektiv	7
Samhälle	7
Medborgare.....	19
Verksamhet	27
Ekonomi.....	33
Ekonomisk redovisning	39
Ägarstyrning – bolagens verksamhet.....	42

Mål och måluppfyllelse

Resultaten för styrmått, kontrollmått och aktiviteter ger tillsammans en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de strategiska målen.

Den samlade bedömningen av de strategiska målen som regionala utvecklingsnämnden arbetar med visar att samtliga fyra mål är delvis uppnådda.

Samhälle		Medborgare		Verksamhet		Ekonomi	
Strategiska mål	Styrmått	Strategiska mål	Styrmått	Strategiska mål	Styrmått	Strategiska mål	Styrmått
Ett livskraftigt län	▲	Trygg norrbottning med god livskvalitet	▶	Behovsstyrd regional utveckling i samverkan	▶	Långsiktig hållbar ekonomi	▶
	▶				▶		▼
	▶		▶		▲		▶
	▶		▲		▶		
	▲		▲		▶		
			▼		▶		
	▶		▶		▶		▶
			▶				
			▶				
	▲		▶				
	▶						

Läsanvisningar

I de följande avsnitten presenteras hur verksamheten bidrar till att uppnå målen i planen för den regionala utvecklingsnämnden (RUN).

Presentationen följer regionens styrmodell och är en beskrivning av verksamhetens resultat utifrån perspektiven Samhälle, Medborgare, Verksamhet och Ekonomi.

Strategiska mål är strävansmål som tydliggör vad regionen behöver inrikta sig på för att nå visionen. De strategiska målen är fastställda av regionfullmäktige som också har lyft fram framgångsfaktorer för att nå de strategiska målen.

Styrmått är målsatta mätvärden som ska bidra till värderingen av de strategiska målen.

Kontrollmått är kompletterande mått som ska bidra till värderingen av resultaten och utvecklingen av de strategiska målen.

Den sammanfattande bedömningen av måluppfyllelsen av de strategiska målen är en samlad bedömning, vilket innebär att resultatet för enskilda styrmått och kontrollmått inte nödvändigtvis får avgörande genomslag på måluppfyllelsen, utan även andra faktorer påverkar.

Bedömningen av styrmåtten görs med färgmarkeringar och utvecklingspilar enligt nedan:

Om styrmåttet är ett nyckeltal eller liknande:

	Målet har uppnåtts	Definition: Resultatet ska vara lika med målet eller bättre
	Målet har delvis uppnåtts	Definition: Resultatet är bättre än ingångsvärdet men når inte målet
	Målet har inte uppnåtts	Definition: Resultatet är som ingångsvärdet eller sämre
	Måttet bedöms ej för perioden	
	Förbättring	Definition: Resultatet är bättre än ingångsvärdet
	Oförändrat	Definition: Resultatet är lika som ingångsvärdet
	Försämring	Definition: Resultatet är sämre än ingångsvärdet

Om styrmåttet är en aktivitet:

	Aktiviteten är slutförd
	Aktiviteten är påbörjad
	Aktiviteten har inte påbörjats
	Måttet bedöms ej för perioden

Inledning

Året 2021 har fortsatt präglats av den pågående Coronapandemin vilken har haft stor påverkan på länets näringsliv, kultursektor och offentlig sektor, samt skapat nya spelregler och förutsättningar för individer och samhället i stort. Norrbotten som under flera år haft en stark utveckling avseende näringsliv och kulturliv fick liksom många andra regioner känt av den fortsatta inbromsningen som pandemin medfört. I länet har främst besöksnäringen, restauranger och kulturlivet drabbats.

Som regionalt utvecklingsansvarig har regionen fortsatt arbetat med en rad verktyg. Stöd till företag och satsningar på kompetenshöjande insatser inom digitalisering och hållbarhet har genomförts. Tack vare goda kontakter med kommunerna och näringslivsorganisationer kunde insatser vidtas som kom näringslivet till del. Verksamheten har även i år har kunna fortsätta med att utforma nya stöd anpassat till den verklighet som samhället står i.

Kultursektorn har under 2021 både haft nedstängda perioder, under sommaren och tidig höst återgå till mer normala, för att i slutet av året återigen behöva stänga ner och anpassa utifrån restriktioner till följd av pandemin. Många kulturutövare har drabbats när föreställningar ställts in eller skjutits upp. Tack var en kreativitet och en förmåga att ställa om har stora delar av kulturutbudet digitaliserats. Det gjorde att många kunde ta del av kulturen.

År 2021 kommer även att ihågkommas som året då stora etableringar aviserades och historisk stora investeringar i det som kommit att benämnas den gröna industrirevolutionen annonserats. Norrbotten har kommit i världens sökljus tack vara att länets gruv- och stålindustri ska ställa om och bli fossilfri. Vilket möjliggörs därför att Norrbotten innehar förutsättningar att leverera grön el till omställningen, ett kallt klimat och kompetens och erfarenhet från universitet och näringsliv.

Sammantaget står Norrbotten inför en ljus framtid med många möjligheter till nya spännande och högkvalificerade jobb, tillväxt och ökad inflyttning. Men med möjligheter följer även utmaningar. Det är inte enbart länets basindustrier som behöver ställa om till en fossilfri produktion. Hela samhället måste ställa om, och för att möta behoven av arbetskraft och kompetensförsörjning behöver länets befolkning öka kraftigt de kommande åren.

Vidare kommer samhället behöva möta upp och göra lika historiska investeringar i flertalet infrastruktursatsningar för att den gröna omställningen ska förverkligas. El-näten och överföringskapaciteten behöver byggas ut och förstärkas. Vägar, järnvägar och sjöfartsleder likaså. Laddinfrastruktur för att kunna ställa om till batteridrivna fordon måste etableras brett i hela länet. Bostadsbyggande ska öka och investeringar i offentlig sektor inom både skola, vård och omsorg behöver växlas upp.

För Norrbotten har flertalet positiva beslut från regeringen nått länet under året för att möta de behoven. Trafikverket har fått tydliga uppdrag för att planera och bygga ut Norrbottenbanan till Luleå, tidigarelägga investeringar för dubbelspår på Malmbanan samt i flertalet projekt på länets vägar. Svensk kraftnät planerar för att säkerställa el-överföringen till de etableringar som planeras i Malmfälten, Boden och Luleå. Länets kommuner jobbar intensivt med detaljplaner för att etableringarna ska kunna sätta spaden i marken och för att bostadsbyggandet kan bli verklighet.

Inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret är Region Norrbotten involverad i flertalet av de processer som sammantaget ska möjliggöra denna samhällsutveckling. Vi skapar samverkan med berörda aktörer och driver tillsammans frågorna framåt för att hitta lösningar och undanröja hinder. Vi medfinansierar projekt och investeringar som ska underlätta transformationen till ett mer hållbart och klimatsmart samhälle.

Under året har arbetet med de nya EU-programmen fortsatt. Vi har kommit en bra bit på väg och flertalet program börjar nu ta form så att vi under 2022 kan mobilisera för att tillsammans med länets kommuner, näringsliv och lärosäten få EU-medlen att verka för en fortsatt regional utveckling. Programmen är viktiga för att säkerställa externt utvecklingskapital till länet. En ny fond för en rättvis omställning introducerades av EU med fokus på stålindustrins värdekedja.

Påverkansarbetet på både EU- och nationell nivå har utvecklats vidare med flera konkreta frågor som skogsutredning, strandskydd, elnät och Norrbotten som ett rymdland. En stor fråga under de kommande åren kommer att vara EU:s klimatpaket 'Fit for 55' som bedöms ha stor inverkan för Norrbottens utsikter till att bli den gröna hållbara regionen som länet utsetts till.

Kollektivtrafiken har drabbats hårt av pandemin med ett minskat resande och därmed minskade intäkter. Samtidigt startade tågpendeln mellan Boden och Haparanda.

Under året har digitaliseringen fortsatt tagit stora språng och den digitala mognaden har ökat. Den digitala infrastrukturen har fungerat väl och klarat av det ökade trycket som kommer av digitala möten och hemarbete.

Regionala utvecklingsnämnden genererar ett underskott om 3 miljoner kronor. Årsresultatet är bättre än prognosen per oktober. Orsaken till förbättringen beror till största delen på att Länstrafikens preliminära resultat för 2020 visar på ett lägre underskott på årsbasis än per oktober.

Måluppfyllelse i perspektiv

Samhälle

Perspektivet Samhälle beskriver hur förutsättningar för Norrbottens utveckling tas till vara med befolkningens bästa i fokus. Här behövs samverkan med kommuner, myndigheter och andra aktörer för att uppnå målen.

Strategiskt mål: Ett livskraftigt län

Strategiskt mål	Måluppfyllelse	Framgångsfaktor
Ett livskraftigt län	●	Attraktiva livsmiljöer finns i hela Norrbotten
		Civilsamhället och kulturen är starkt levande
		Starka hållbara innovationsmiljöer och entreprenörskap
		Naturens resurser nyttjas på ett hållbart sätt
		Infrastruktur som möter morgondagens behov
		Beslut om nationell och EU-nivå är gynnsamma för länet och organisationen

Den samlade bedömningen är att målet är delvis uppnått för året i betydelsen att planerade insatser är påbörjade men inte färdigställda. Besked om flera etableringar och investeringar i länet under 2021 bidrar till att Norrbotten upplevs attraktivt i arbetet med samhällets omställning. Koordinerande insatser från Region Norrbotten som regionalt utvecklingsansvarig efterfrågas i hög grad. Som ett exempel är arbetet med elnätsanalysen i samverkan med kommuner, myndigheter och energibolag vilket nu formaliseras och blir operativt framgent. Implementeringen av smartspecialiseringsstrategin har tagit viktiga steg under perioden. Nationella beslut om Norrbottenabanan i samband med infrastrukturpropositionen och uppdrag till Trefikverket är gynnsamma för länet. Insatser inom kulturområdet för attraktiva livsmiljöer har genomförts med gott resultat. Påverkansarbetet fortlöper enligt plan.

Framgångsfaktor: Attraktiva livsmiljöer finns i hela Norrbotten

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Attraktiva livsmiljöer finns i hela Norrbotten	Antal kommuner med samarbete inom konstområdet	Bibehålla		↑
Attraktiva livsmiljöer finns i hela Norrbotten	Antal kommuner med samarbete inom kulturmiljöområdet	Bibehålla		→
Attraktiva livsmiljöer finns i hela Norrbotten	Antal insatser för ökad kommersiell service (kopplat till regionala serviceprogram (RSP))	Öka		→
Attraktiva livsmiljöer finns i hela Norrbotten	Andel företagsstöd som går till Norrbottens inland	Bibehålla		→

Antal kommuner med samarbete inom konstområdet

Regionens konstverksamheter konstkonsulent och Resurscentrum för konst har under året arbetat med projekt, satsningar och aktiviteter som genomförts tillsammans med nära samtliga kommuner i Norrbottens. Verksamheterna har varit stöd till ett antal kommuner vid upphandling och uppförande av offentliga verk och bistått det visionsarbete som Statens konstråd och Trafikverket driver med anledning av Norrbottenbanan. En arbetsgrupp har initierats inom ramen för ett nationellt nätverk med syfte att ta fram guider och instruktionsfilmer som ska vara ett stöd i arbetet med getaldad livsmiljö och enprocentregeln.

I Plats för konst har konstkonsulent och resurscentrum för konst arbetat med åtta kommuner där konstnärer genom skissuppdrag kommit med förslag på offentlig konstnärlig gestaltning i respektive kommun. I etapp två fördjupas samarbetet med två kommuner med framtagning av visioner för hur konsten kan implementeras i planerings- och utvecklingsarbetet i kommunerna. I samband med Luleå och Piteås 400-årsjubileum har ett flertal aktiviteter genomförts som residens, workshops och konstutställningar. Konstkollet i Älvsbyn har genomförts för nionde gången och lockade ett 30-tal konstintresserade ungdomar på sommarlovet. Det konstpedagogiska projektet Bild

och Form till Norrbottens barn har genomförts med barn och unga i nio kommuner.

Resurscentrum för konst samarbetade med Luleå Lokaltrafik (LLT) i projektet Konst i farten där bussar kläddes in i konstverk av fem konstnärer från länet. I arbetet med att bygga upp ett residensnätverk i Norrbotten har sex konstnårsresidens kunnat genomföras varav ett var digitalt, i samarbete med fyra kommuner.

Antal kommuner med samarbete inom kulturmiljöområdet

Under 2021 har Norrbottens museum erbjudit en kurs riktad till plan- och bygglovshandläggare i Norrbottens kommuner. Kursen handlar om att förbättra arbetet med att hantera kulturmiljövärden i samhällsplaneringen kopplat till plan- och bygglagen. 7 av 14 kommuner har tagit del av utbildningen under 2021 och resterande kommuner kommer att ha möjlighet att delta under första halvåret 2022. Utbildningen sker i samverkan med Länsstyrelsen i Norrbotten.

Den arkeologiska verksamheten bedrivs i hela länet. Under 2021 har det bland annat genomförts inventeringar inom forskningsprojektet Glaciärarkeologi i Sápmi (GLAS) i Kiruna-fjällen samt inventeringar av forn- och kulturlämningar i Arvidsjaur. Det har även gjorts en arkeologisk utredning i Kiruna och arkeologiska förundersökningar i Älvsbyn och Pajala samt två förstudier. Dels för ett projekt om andra världskriget i norr och dels för ett projekt som syftar till att tillgängliggöra materialet från sjöregleringsundersökningarna.

Bebyggelseantikvarierna vid Norrbottens museum har löpande dialog med tjänstepersoner i länets kommuner genom rådgivningar, i remisser och vid samhällsplanering. Inom den etnologiska verksamheten har året präglats av det stora forskningsprojektet Pandemi i norr vars fokus är att dokumentera den pågående pandemin i Norrbotten. Det är ett länstäckande projekt som sker i samarbete med Luleå tekniska universitet.

Antal insatser för ökad kommersiell service

MSB:s ställer skärpta miljökrav på landets drivmedelsstationer om korrosionsbeständiga rörledningar och cisterner under jord från 1 juli 2022. Därför har en kartläggning gjorts över hur situationen ser ut för länets mackar och deras eventuella behov av ekonomiskt stöd. Dialoger har förts med kommunerna och en sammanställning av underlag har gjorts under slutet av året.

Det ligger ett budgetförslag från regeringen att tillskjuta medel till mindre drivmedelsstationer för att uppfylla MSB:s miljökrav. Tillväxtverket väntas få uppdraget om fördelning av dessa medel med möjlighet till verkställande under 2022.

Andel företagsstöd som går till Norrbottens inland

Bröderna Olofssons bageri AB i Överkalix har medverkade i ett pilotprojekt som syftade till att ta fram en ny typ av företagsstöd – stöd vid rekrytering av utrikes födda. Medverkan ledde till tre anställningar av utrikes födda, där företaget under våren 2021 sökte och fick beviljat ett stöd som syftar till att stimulera en inkluderande arbetsplats och breddad rekrytering. Stödet täcker delar av merkostnader som kan uppstå för språkliga eller kulturella differenser samt insatser som främjar inkluderingsarbete. Bröderna Olofssons bageri AB arbetar med hållbarhet på många plan och fick genom stödet möjlighet att gå på djupet med den sociala hållbarheten i företaget.

Nature Cosmetic Group of Swedish Lapland AB i Jokkmokk beviljades coronastöd för att möjliggöra en teknisk lösning för konverteringsdrivna live-sändningar. Det innebär att företaget befinner sig i Jokkmokk medan en återförsäljare på annan ort har bjudit in sina kunder till en digital träff. Då man informerar om en produkt blir den köpbar för den digitala gästen och ger en enkel konverteringslösning. Företaget har tack vare denna teknik även varit Jokkmokks marknads officiella digitala handelsplats 2021 och stod värd för många handlare. Det stöd företaget fått under pandemin har resulterat i fler anställda och ökad omsättning.

Framgångsfaktor: Civilsamhället och kulturen är starkt levande

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Civilsamhället och kulturen är starkt levande	Antal kulturprojekt som knyter an till temaåret ”Demokrati 100 år”	20		↑
Civilsamhället och kulturen är starkt levande	Aktivitet: Överenskommelsen med civilsamhället signeras	Överenskommelsen antas		

Antal kulturprojekt som knyter an till temaåret Demokrati 100 år

Temaåret Demokrati 100 år har syftat till att ge Norrbottens invånare ökad förståelse för demokratifrågor och bidra till folkbildning utifrån kulturområdets mångfald av uttryck och arenor. Region Norrbotten har skrivit under demokratideklarationen, infört ett särskilt stöd till kommunerna samt prioriterat kulturprojekt som bidrar till att stärka demokratin i projektbidragsgivningen.

Även regionens kulturverksamheter har fokuserat på demokrati under verksamhetsåret 2021. Totalt har 113 projekt genomförts under året och tillsammans har 133 280 deltagare eller publik nåtts av de olika insatserna.

Sju av kommunerna i Norrbotten tilldelades medel för genomförande av temaåret och tillsammans har 65 aktiviteter i 36 olika projekt genomförts under året. Flera kommuner har genomfört utställningar, föreläsningar och andra informationsinsatser med demokrati som tema och några har genomfört interna utbildningar. I Överkalix har till exempel en mobil utställning tagits fram för kommunens arbetsplatser. Många kommuner har haft aktiviteter tillsammans med kulturskolan.

Inom regionens egna verksamheter har 278 aktiviteter genomförts kopplat till totalt 55 projekt som internutbildningar, publika föreläsningar, aktiviteter för barn och unga samt seminarier och utställningar. Till exempel har Regionbiblioteket lyft Barnrättskonventionen i samverkan med Länsstyrelsen och civilsamhället. Överlag finns flera exempel på samverkan mellan olika aktörer i länet. Totalt har 12 projekt beviljats projektstöd med koppling till temaåret under 2021. Dessa har ännu inte slutredovisats.

Överenskommelse med civilsamhället signeras

Den 19 maj 2021 arrangerades Samforum, som är en samverkanskonferens mellan civilsamhället och offentlig sektor i Norrbotten. Ett starkt civilsamhälle i Norrbotten bidrar dels till att skapa innovativa lösningar för våra samhällsutmaningar, dels till att möjliggöra hållbar tillväxt och ett rikt kultur- och fritidsliv. Konferensen genomfördes digitalt där inbjudna gäster och konferensdeltagarna, med utgångspunkt i överenskommelsen, diskuterade civilsamhällets status och betydelse. Under konferensen genomfördes en digital signeringsceremoni där Regional överenskommelse om samverkan undertecknades av Lotta Finstorp, landshövding, Ylva Löwenborg, ordförande i Samforma samt Linda Frohm (M), regionråd. Samforma arbetar för att främja den idéburna sektorn i Norrbotten och Västerbotten.

Framgångsfaktor: Starka hållbara innovationsmiljöer och entreprenörskap

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Starka hållbara innovationsmiljöer och entreprenörskap	Antal företagsbesök	150		

Framgångs-faktor	Styrmått	Mål	Måluppfyl-lelse	Utveckling
Starka hållbara innovations-miljöer och entreprenör-skap	Aktivitet: Ta fram ett klus-terprogram	Utkast	●	

Antal företagsbesök

Företagsbesöken har fortsatt varit digitala och erfarenhetsutbyten har genomförts med det nybildade Gällivare näringsliv och även med Boden business Park kring spelindustrin. För att utbyta kunskaper kring innovationer och innovationsstöd har en utökad samverkan skett med Arctic business incubator (ABI). Digitala möten har möjliggjort en ökad tillgänglighet för möten med företagen men ett ökat behov av fysiska möten förutspås när pandemin avtar.

Ta fram ett klusterprogram

Arbetet med att ta fram ett klusterprogram fortgår. En kartläggning har gjorts av fyra branscher som återfinns i Smart specialiseringsstrategin (S3) Syftet med den är att lära mer om hur samspelet fungerar mellan klustrets olika aktörer och synliggöra de hinder som finns för företagens utveckling.

Den största och tydligaste utmaningen för gruvbranschen är hur tillståndsprocesserna fungerar. En annan övergripande observation är att Georange fyller en viktig funktion. Georange strävar efter att olika åsikter ska bli hörda, både de som förespråkar ökad gruvdrift och de som anser att det inte bör öppnas några nya gruvor.

Kartläggningen av rymdklustret visar att branschens behov uttrycks på en alltför övergripande nivå. Rymdklustret är dock under uppbyggnad som har hindrats något av den pågående pandemin. Kartläggningen av kompositklustret visar att det finnas upparbetade kontakter som kan utvecklas. En del av de intervjuade företagen ser utbildning som ett sätt att långsiktigt stärka kunskapen om vad kompositmaterial kan användas till. Tekniken finns för tillverkning i små volymer och råvaran, skogen, finns tillgänglig men utmaningarna utgörs i stor utsträckning utgörs av volymer och pris. Idag kan kompositmaterial tillverkas med mer miljövänlig råvara men i små serier till en hög kostnad.

Fordonstestbranschen - Testbranschen i Norrbotten är ett väletablerat kluster med tydlig regional prägel. De organisationer som testföretagen bedömer viktiga har sin verksamhet i testkommunerna eller i Norrbotten. Klustret tycks överskådligt, transparent och företagen känner väl till varandra och andra organisationer som är viktiga för klustret. Kartläggningen av besöksnäringen visar att Swedish Lapland Visitors Board är en viktig och central aktör som kontaktyta mellan den internationella marknaden och besöksnäringsföretagen.

Framgångsfaktor: Naturens resurser nyttjas på ett hållbart sätt

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Naturens resurser nyttjas på ett hållbart sätt	Aktivitet: Framtagning strukturbild	Arbetet är påbörjat		
Naturens resurser nyttjas på ett hållbart sätt	Aktivitet: Delta i genomförandet av livsmedelsstrategin	Regionen deltar i Nära mat 2.0		
Naturens resurser nyttjas på ett hållbart sätt	Aktivitet: Delta i framtagning av handlingsplan för skogsprogrammet	Handlingsplan framtagen och antagen		

Framtagning Strukturbild Norrbotten

Behovet av regional utvecklingsplanering är tydligt inom mellankommunala och regionala frågor som infrastruktur, transporter och kollektivtrafik. Det kommer att finnas stora behov av regional samordning inom fysisk planering på grund av omställningen till ett hållbart samhälle, klimatanpassning och kommande stora etableringar och samhällsomvandlingar i länet. Det finns även behov av samordning och samverkan inom folkhälsa och attraktiva livsmiljöer genom politiken för gestaltad livsmiljö.

Regionen samverkar med Norrbottens Kommuner, Länsstyrelsen, Regionala kollektivtrafikmyndigheten och Trafikverket inom en plattform som har fått namnet Samplanering Norrbotten. Den pågående omställningen inom organisationen samt pandemin har påverkat och försenat genomförandet av uppdraget att ta fram Strukturbild för Norrbotten. Pandemin har inneburit en begränsad möjlighet att mötas, men även att resurser inte har funnits tillgängliga i den mån som planerats både inom Region Norrbotten och hos våra samverkansparter. Samplaneringsgruppen möts digitalt ca 1 gång i månaden och stämmer av arbetet som pågår inom Strukturbildsarbetet. Längre fram i arbetet kommer planeringsunderlag att presenteras i kartform över prioriterade mellankommunala och regionala planeringsfrågor som har betydelse för hållbar regional utveckling.

Arbetet inom framtagandet av Strukturbild Norrbotten sker inom några tematiska områden; Hälsofrämjande samhällsplanering, Elförsörjning och regional transportplanering.

Hälsofrämjande samhällsplanering

Inom temat hälsofrämjande samhällsplanering har arbetsgruppen för det reg-

ionala nätverket för hälsofrämjande samhällsplanering genomfört arbetsmöten samt hållit fyra digitala nätverksträffar. Kommunal och regionala folkhälsostrategier och samhällsplanerare samt Länsstyrelsen och Luleå Tekniska Universitet deltar vid träffarna. Nätverkets arbetssätt att överbrygga avstånd mellan sakområdena folkhälsa och fysisk planering på regional och kommunal nivå väcker intresse från andra regioner. Under året har en processledar- och kunskapsstöd upphandlats som ska stödja aktiviteterna under hela 2022. Inom nätverket kommer kartmaterial tas fram som underlag till perspektivet folkhälsa i Strukturbild för Norrbotten.

Hållbara transporter

Inom temat hållbara transporter har hållbarhetsanalyser av nuvarande Läns-transportplan och nuvarande Trafikförsörjningsprogrammet tagits fram med rekommendationer på fortsatt arbete samt kartor. Det finns behov av att tydliggöra vad som menas med hållbarhet generellt och social hållbarhet i synnerhet. Ett metodstöd för samtal om social hållbarhet har därför tagits fram som ska implementeras i Region Norrbottens löpande dialoger med kommunala och regionala samhällsplanerare.

Regional elnätsanalys

Under 2021 tog Region Norrbotten fram en andra rapport inom projektet Regional elnätsanalys. Syftet var att beskriva elnätskapaciteten i länets 14 kommuner utifrån ett regionnätsperspektiv. Samtliga kommuner, Energikontoret, Länsstyrelsen, Vattenfall, Svenska Kraftnät samt ett antal lokala elnätsägare deltog i dialoger. Resultatet presenterades som en rapport, digitala seminarier och med kartor. Projektet har fått uppmärksamhet via nyhets- och debattartiklar i lokala och nationella medier.

Arbetet med regionala elnätsanalyser resulterade i att regionala utvecklingsnämnden i september 2021 beslutade att Region Norrbotten bör arbeta vidare inom tre strategiska områden i det regionala utvecklingsarbetet; att öka samverkan mellan region, kommuner och elnätsbolag, att verka för att förkorta ledtider för utbyggnad av elnäten och att verka för att planering och utbyggnad av elnäten blir mer proaktiv.

Energikontor Norr fick i uppdrag att ta fram en kartläggning av framtida energi/effekt behov i Norrbotten genom fortsatta dialoger med näringslivet och kommunerna. Det förväntas leda till en uppfattning om när i tid energibehoven uppstår, variationer av effektbehov och hur de tänker kring elförsörjningen. Detta material kan sedan användas som underlag till exempelvis prognoser som kan ligga till grund för tillståndsprocesser, kartläggning av pågående och framtida planer för mer förnybar energi i regionen, analyser av framtida energisystem samt stöttning av näringslivet i regionen för att möjliggöra att mer affärer och arbetstillfällen stannar i regionen. Uppdraget ska redovisas i februari 2022.

Delta i genomförandet av livsmedelsstrategin

Region Norrbotten medfinansierar och deltar aktivt i revideringen av Norrbottens livsmedelsstrategi Nära Mat. Deltagandet sker dels genom medverkan i tematiska seminarier samt representation i styrgruppen för projektet. Region Norrbottens Folkhälsocentrum är en aktiv part i arbetet med genomförandet av Norrbottens livsmedelsstrategis vision ”Mer Norrbottnisk mat på tallrikarna”, där insatser och aktiviteter i linje med visionen genomförs och kommuniceras i samverkan med andra lokala och regionala aktörer.

För att främja livsmedelsförädlade företag har Region Norrbotten utformat ett särskilt företagsstöd, vilket initierats med bakgrund av genomförandet av Norrbottens livsmedelsstrategi. Andelen stöd som går till livsmedelsförädlade företag har sedan lanseringen av stödet ökat, vilket pekar på en god genomslagskraft och önskade effekter av stödet.

Delta i framtagningen av handlingsplan för skogsprogrammet

Region Norrbotten deltar i arbetet med det regionala skogsprogrammet genom medverkan i programråd, styrgrupp och arbetsgrupp. Under året har handlingsplanen för skogsprogrammet fastställts.

Framgångsfaktor: Infrastruktur som möter morgondagens behov

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Infrastruktur som möter morgondagens behov	Norrbotniabanan byggs i dess hela sträckning Umeå-Luleå	Säkerställa progress i arbetet		
Infrastruktur som möter morgondagens behov	Andel invånare som tackat ja till bredbandserbjudande om 100 Mbit/s	85%		

Norrbotniabanan byggs i dess hela sträckning Umeå-Luleå

Sommaren 2021 gav regeringen Trafikverket i uppdrag att påbörja planläggningsarbetet för sträckan Skellefteå- Luleå. I och med detta har Trafikverket tagit vid det arbete som Norrbotnibanegruppen har påbörjat av Norrbotniabanans infart till Luleå C.

Med anledning av de stora industriinvesteringarna i Norrbotten och Västerbotten har regeringen därefter gett i uppdrag åt Trafikverket att utreda förutsättningarna för att tidigarelägga redan beslutade infrastrukturinvesteringar.

Vart fjärde år lämnar Trafikverket förslag på nationell transportplan och 30 november 2021 presenterades planen för 2022-2033. Samtidigt presenterades regeringsuppdraget gällande tidigareläggande av infrastruktursatsningar. Gällande Norrbotniabanan så är förslagen:

	Umeå-Dåva	Dåva-Skellefteå	Skellefteå-Luleå
Förslag Nationell transportplan 2022-2033	Klar 2024	Byggstart 2025-2027 Klar efter 2033	Byggstart innan 2033
Förslag tidigareläggande av infrastruktursatsningar		Tidigareläggning 1-2 år Klar innan 2033.	Nämns inte
Förslag EU TEN-T	Klar innan 2030	Klar innan 2030	Klar innan 2030

Sommaren 2021 kom även EU:s formella beslut om att förlänga stomnätskorridoren Skandinavien–Medelhavet där bland annat Norrbotniabanan ingår. Tidigare slutade korridoren i Stockholm. Nu är den förlängd och inkluderar Malmbanan till Narvik samt Haparandabanan och vidare till Uleåborg. Förlängningen innebär ökade möjligheter till medfinansiering från EU för järnvägsbyggen i Sverige. I december 2021 presenterade EU kommissionen sitt förslag på EUs prioriterade infrastruktursatsningar (TEN-T) där Norrbotniabanan fortsatt som en av stomnätet ska vara färdigbyggt till 2030.

Region Norrbotten driver påverkansarbetet för Norrbotniabanan framförallt genom Norrbotniabanegruppens arbete som en intresseorganisation, Norrbotniabanan AB som en juridisk part samt Botniska korridoren som ett storregionalt samarbete för utvecklad infrastruktur i norra Sverige.

Andel invånare som tackat ja till bredbandserbjudande om 100 Mbit per sekund

Post- och telestyrelsens (PTS) årliga kartläggning av tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s redovisades i mars. I Norrbotten har nu över 80 procent av hushållen tillgång till snabbt bredband. En liten ökning jämfört med 2020. Kartläggningen visar på stora skillnader inom länet och att ingen enskild kommun når upp till målet. Luleå ligger bäst till med 88 procents tillgång, och Övertorneå sämst till med bara 55 procent.

Pandemin har visat på behovet att kunna arbeta hemifrån, ha distansundervisning, digital kontakt med vården eller bara umgås med nära och kära på distans. För det krävs bredband. Tillgång till snabbt och stabilt bredband är i själva verket nödvändigt för att hela Norrbotten ska vara en attraktiv plats att bo på och verka från. Men fortfarande är det långt ifrån en självklarhet för många i länet.

Det nya statliga stödet för bredbandsutbyggnad 2021 var på 1,6 miljarder för hela landet. Enligt PTS hade enbart Norrbotten behövt en miljard kronor i stöd för att nå målet för 2025. Det behövs mer statliga pengar till detta då marknadskrafterna inte sköter utbyggnaden i glesbygd. Många kommuner saknar också medel. PTS-stödet har blivit kraftigt övertecknat, ca 4,5 gånger det tillgängliga beloppet som är på knappt 500 miljoner för Norrland.

Framgångsfaktor: Beslut på nationell och EU-nivå är gynnsamma för länet och organisationen

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Beslut på nationell och EU-nivå är gynnsamma för länet och organisationen	Aktivitet: Framtagande och uppföljning av handlingsprogram för påverkansfrågor inom ramen för främja länets tillväxtvillkor	Handlingsplaner upprättas och progress fastställs	●	

Framtagande och uppföljning av handlingsprogram för påverkansfrågor inom ramen för främja länets tillväxtvillkor

Handlingsplaner är upprättade för tre av de totalt åtta påverkansfrågor för att främja tillväxt och investeringar i Norrbotten. Framtagandet av handlingsplaner har under våren pausats efter att den politiska ambitionen varit att minska antalet påverkansfrågor. Under året har det tagits fram en prioriteringsmodell för att identifiera vilka strategiska frågor som är bäst lämpade att driva som påverkansfrågor.

Region Norrbotten startade under året en podcast under namnet *Let's talk* för att sprida kunskap om länets förutsättningar. Tanken är att arrangera samtal om Norrbottens framtid som Sveriges mest välkomnande län och att vara både inspirerande, tankeväckande och utbildande. I juni 2021 producerades det tionde avsnittet som lyfte temat: [Hur ser Norrbottens unga på framtiden?](#)

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, OECD:s rapport om gruvnäringen, Mining Regions and Cities Case of Västerbotten and Norrbotten, presenterades vid ett seminarium den 27 januari. Utredningen tar i sina slutsatser bland annat upp vikten av effektivare och mer förutsägbara tillståndsprocesser.

Region Norrbotten tar med jämna mellan rum positioner i aktuella påverkansfrågor genom *Europaforum norra Sverige (EFNS)*. Under 2021 har EFNS antagit tolv positioner angående:

- [EU:s reviderade arktiska politik 2021 \(2021-11-12\)](#)

- [Normer för koldioxidutsläpp för nya personbilar och för nya lätta nyttofordon \(2021-10-05\)](#)
- [Grön industriomställning i EU:s regioner \(2021-06-03\)](#)
- [EU:s tillväxtskapande insatser på små arbetsmarknader \(2021-06-03\)](#)
- [Ett nationellt regionalfondsprogram som gynnar hela Sverige \(2021-05-10\)](#)
- [Förordningen om unionens riktlinjer för utvecklingen av det transeuropeiska transportnätet, TEN-T \(2021-05-04\)](#)
- [Strategin för biologisk mångfald med bindande mål för återställande av natur \(2021-03-31\)](#)
- [Europeiska Socialfonden plus, ESF+ \(2021-02-16\)](#)
- [Direktivet om förnybar energi, RED II \(2021-02-09\)](#)
- [Förordningen om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk, LULUCF \(2021-02-05\)](#)
- [Direktivet om systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser, EU ETS \(2021-02-05\)](#)
- [Regeringens utkast till Partnerskapsöverenskommelsen för 2021-2027 \(2021-01-29\)](#)

Northern Sparsely Populated Areas (NSPA) är ett nätverk för regioner i norra Sverige, Finland och Norge. Syftet med nätverket är att bedriva påverkansarbete på Brysselarenan. Nätverket har under året arbetat med en rad viktiga frågor för regionen, exempelvis att ge en nyanserad bild av vikten av ett aktivt skogsbruk och hållbar utveckling i Arktis samt att visa på den roll som de glesbefolkade områdena i norr har för den gröna omställningen. Under 2021 har NSPA antagit en gemensam position:

- [Position NSPA views on the EUs new Climate Package](#)

Assembly of European Regions (AER) är ett nätverk för regioner i Europa. Syftet är i första hand att sprida information och utbyta erfarenheter. Nätverket innebär också en möjlighet att driva intressen gemensamt. Den 28 oktober 2021 höll AER sitt årsmöte General Assembly i Strasbourg i Frankrike. Mötet var det första hybridmötet sen covid-19 på plats deltog ca 25 personer. General Assemblyn valde Kenneth Backgård (Regionstyrelsens ordförande) till AERs vice ordförande för ytterligare 2 år.

Conference of Maritime and Peripheral Regions (CPMR) antog i samband med generalförsamlingen den 14 oktober en gemensam deklARATION som riktade sig till Europarådet. Region Norrbottens inspel om småskaligt fiske och synen på nollutsläpp från bilar inkluderades i den gemensamma positionen.

Medborgare

Perspektivet Medborgare beskriver de viktigaste målsättningarna för Region Norrbottens verksamheter för att kvinnor och män, flickor och pojkar som medborgare får sina behov tillgodosedda och som leder till det bästa livet och den bästa hälsan.

Strategiskt mål: Trygg norrbottning med god livskvalitet

Strategiskt mål	Måluppfyllelse	Framgångsfaktor
Trygg norrbottning med god livskvalitet	●	Kommunikationer till, från och inom länet
		Tillgång till fysiskt och digitalt kulturutbud med bredd och spets
		Kvinnor, män, flickor och pojkar är delaktiga i samhällets utveckling
		Jämlik och jämställd utbildning och ett livslångt lärande
		Stärka nationella minoriteters och urfolks språk genom språkrevitalisering

Den samlade bedömningen är att målet är delvis uppnått för året. Arbetet med att ta fram en trafikarta för att optimera trafiken i länet är viktigt. Restriktionerna till följd av pandemin påverkar tillgången till fysiskt kulturutbud. Samtidigt fortsätter pandemin skapa incitament för utökade digitala kulturutbud. Insatser görs för att utveckla och stärka arrangörsledet i Norrbotten. Det finns ett strukturerat arbete för dialoger med nationella minoriteter och insatser inom bland annat Polarbibblo som sammantaget stärker språkutvecklingen. De satsningar inom kompetensförsörjningsområdet som genomförs har ett positivt utfall.

Framgångsfaktor: Kommunikationer till, från och inom länet

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Kommunikationer till, från och inom länet	Följa RKM:s arbete med att etablera persontrafik på Haparandabanan	Följa resandeutvecklingen	●	➔
Kommunikationer till, från och inom länet	Aktivitet: Genomföra översyn av organisation av regionala kollektivtrafikmyndigheten	Beslut om inriktning för ny organisation finns	●	
Kommunikationer till, från och inom länet	Kollektivtrafikens marknadsandelar	Inte minska	●	➔

Kommunikationer till, från och inom länet

Persontrafiken på Haparandabanan startade 1 april 2021. På grund av den pågående pandemin genomfördes invigningen genom en digital livesändning. Till att börja med kommer sträckan Haparanda – Kalix – Boden – Sunderbyn – Luleå att trafikeras med tre dubbelturer.

Efter en lyckosam premiär har resande varit lite trevande med ett 10-tal resande per avgång. Under sommarmånaderna har resande ökat betydligt och vissa avgångar har det fördubblats. Det är stor variation av resande på de olika avgångarna. Som jämförelse kan nämnas att totalt har antalet resande på Norrtågs linjer sjunkit med ca 50 procent jämfört med 2019, även på de etablerade linjerna, på grund av den pågående pandemin. Samtidigt har det varit omfattande infrastrukturproblem på angränsande tågtrafik, framförallt på Malmbanan, vilket ger sämre möjligheter till anslutande tågresor. Operatören Vy, i samverkan med regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM), fortsätter att arbeta med kommunikations- och påverkansaktiviteter för att öka resandet och etablera trafiken.

Under året har finska regeringen beslutat att elektrificera järnvägen mellan Laurila och Torneå. Arbetet kommer att vara färdigställt i slutet av 2024. Detta möjliggör smidiga persontrafiktransporter mellan Norrbotten och hela Finland.

Genomföra översyn av organisation av regionala kollektivtrafikmyndigheten

Frågan om en ny organisation av regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) är vilande efter att regionen och kommunerna enats om att arbeta vidare med den befintliga organisationsformen och utveckla ledning och styrning av förbundet.

Det satta målet att det ska finnas beslut om inriktning för ny organisation blir svårt att uppnå men utvecklingsarbetet med att förtydliga roller och ansvar samt besluts- och budgetprocess är viktiga steg på vägen. En politisk styrgrupp med tre representanter från regionen respektive Norrbottens Kommuner har tillsatts och har möts löpande under året.

Kollektivtrafikens marknadsandelar

Marknadsandelen för Länstrafiken Norrbotten var år 2021 sju procent, alltså en minskning mot föregående år. Målet är alltså inte uppnått (pga att pandemin medfört minskat kollektivtrafikresande).

Under året har regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) startat ett projekt (ÅkerBär) som syftar till att ta fram en ny trafikarta för länet. Regionen och kommunerna finns representerade i projektets referensgrupp tillsammans med Länstrafiken Norrbotten. Förhoppningen är att genom samverkan i projektet och samordning av olika trafikslag nå bättre kundnöjdhet och få fler som reser kollektivt, samtidigt som befintliga resurser nyttjas på ett effektivt sätt. Projektet kommer att utgöra ett viktigt underlag för Norrbottens framtida kollektivtrafiksystem.

Den regionala kollektivtrafikmyndigheten ska vid behov ta fram och besluta om ett trafikförsörjningsprogram som ska ange Norrbottens intention med kollektivtrafiken i länet. Programmet ska innehålla inriktning och mål för länets kollektivtrafik. Nuvarande program beslutades år 2018, men då det nu finns behov av att anpassa innehållet till aktuella omvärldshändelser och ekonomiska förutsättningar har ett revideringsarbete påbörjats där Region Norrbotten deltar.

Framgångsfaktor: Tillgång till fysiskt och digitalt kulturutbud med bredd och spets

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Tillgång till fysiskt och digitalt kulturutbud med bredd och spets	Antal projekt inom regionala kulturverksamheter som utvecklar digital tillgänglighet	Öka		↑
Tillgång till fysiskt och digitalt kulturutbud med bredd och spets	Antal insatser som utvecklar och stärker arrangörsledet	6		↑

Antal projekt inom regionala kulturverksamheter som utvecklar digital tillgänglighet

Med anledning av coronapandemin har verksamheterna i stor omfattning integrerat digitala arbetssätt i det löpande arbetet och skapat digitalt utbud och digitala interaktioner med målgrupper som publik och besökare. Regionbibliotek Norrbotten har till exempel genomfört ett stort antal insatser och projekt inom området.

Regionbiblioteket har haft en samordnande roll i arbetet med att stödja folkbibliotekens utveckling av bokbussarna för utökad invånarservice, som servicepunkt och kommunalt nav för digital kompetens genom projektet Digiby, Digitala tjänster i byar. Regionbiblioteket har även arbetat med att utöka det digitala biblioteksutbudet med en filmtjänst och med e-bokstjänsten Bibblix som innehåller e-böcker för barn.

Utvecklingen av Polarbibblo har fortsatt och webbplatsen är en del av ett nationellt utbud och en kulturell infrastruktur för biblioteksområdet. Med webbresursen Norrbottensförfattare har Regionbiblioteket producerat och kommunicerat författarporträtt i syfte att synliggöra norrbottnisk litteratur och författarskap. På Bibblo.se och i sociala medier har lästips och bibliotekens digitala litteraturtjänster kommunicerats.

Regionbiblioteket har under året ingått i Kungliga bibliotekets referensgrupp för utvecklingen av appen Bläddra. Appen innehåller e-böcker på romani chib och de samiska språken och utgör en viktig del i folkbibliotekens digitala och fritt tillgängliga utbud. I samarbete med de regionala biblioteksverksamheterna i norrlänen samt med Tjällegoahte - Författarcentrum Sápmi har ett digitalt utbildningspaket samproducerats om samisk kultur, litteratur och språk. Under året har den regionala arbetsgruppen planerat och genomfört aktiviteter på olika teman på Forumet Ung i Norrbotten. Forumet finns på goodreads.com som är en digital plats för läsintresserade ungdomar där de kan dela läsoplevelser och föra samtal om litteratur och läsning.

Antal insatser som utvecklar och stärker arrangörsledet

Coronapandemin har starkt påverkat möjligheterna för arrangörsledet att genomföra fysiska evenemang och arrangemang som antingen ställts in, pausats eller genomförts i andra former. För de ideellt arrangerande föreningarna har situationen under 2021 varit mycket svår. Arrangemang som till viss del kunnat genomföras har varit dans- och arrangörsveckan Jokkmokk i rörelse och projektet KulturCrew som ska ge barn och unga mer inflytande när det gäller kulturarrangemang. Vid årsskiftet avslutades projektet Arrangörer i Norr som under året startat en förening för vidare utveckling av kulturarrangörer och som bland annat erbjuder kompetensutveckling och långsiktiga nätverk.

Ytterligare två arrangörsfrämjande projekt har startat under året med bland annat projektbidrag från Region Norrbotten. Det är Turnera digitalt där

Riksteatern Norrbotten och Folkets Hus och Parker genom lokala föreningar ska utveckla och stärka samarrangemang och öka tillgänglighörandet av digitalt regionalproducerad scenkonst. Även projektet Hybridscen pop – Norrbotten där Kulturcentrum Ebeneser och BD-Pop ingår och som med ett koncept av agilt konverterbara och smittsäkra evenemang för en begränsad publik inom ramen för förbud och restriktioner, samtidigt erbjuder evenemang i det digitala rummet. Riksteaterföreningar i Norrbotten har delvis kunnat arbeta med insatser som stärker arrangörsledet tack vare det extra covid-19-stödet som verksamheten tilldelats från Statens kulturråd samt Region Norrbottens särskilda Expressstöd. Det har bland annat möjliggjort digitala satsningar, utveckling av marknadsföringsstrategier och samverkansprojekt med fokus på publikutveckling.

Framgångsfaktor: Kvinnor, män, flickor och pojkar är delaktiga i samhällets utveckling

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Kvinnor, män, flickor och pojkar är delaktiga i samhällets utveckling	Få fler unga och en bred representation från fler kommuner delaktiga i Länsungdomsrådet (LUR)	16/12	▲	▼
Kvinnor, män, flickor och pojkar är delaktiga i samhällets utveckling	Andel kvinnor och män som besöker RUS- och kulturkonferensen	60%/40%	▲	➡

Få fler unga och en bred representation från fler kommuner delaktiga i Länsungdomsrådet (LUR)

LUR ska vara en representativ mötesplats för unga i Norrbotten. En rekryteringskampanj genomfördes under våren och sommaren och har hittills resulterat i fyra nya deltagare från fyra kommuner i Norrbotten.

Under hösten har LUR följt Norrbottensmusikens uppstart av det arrangörsfrämjande konceptet KulturCrew i Norrbotten. KulturCrew har hittills arbetat med att samla deltagare i de utvalda pilotkommunerna. Aktiviteterna startar våren 2022 och då kan LUR delta mer aktivt. LUR planerade aktiviteter för erfarenhetsutbyte och framtida samarbete tillsammans med nationella minoriteters samråd för unga: Ungt samråd. En aktivitet var att hålla en dialog

på temat Barn och unga, som en del i Region Norrbottens arbete inför ny kulturplan. Denna dialog genomförs våren 2022. LUR skulle medverka på Norrbottens barnrättsdag i mitten av november men kunde inte genomföra aktiviteten på grund av coronapandemin.

2022 ska Region Norrbotten se över arbetet med ung delaktighet och i samråd med LUR arbeta fram förslag på nya former för systematiska dialoger för delaktighet och inflytande över regionens arbete och länets utveckling.

Andel kvinnor och män som besöker RUS- och kulturkonferensen

Vid kulturkonferensen Kulturting Norr bedömdes att fördelningen mellan deltagande män/kvinnor var cirka 26/74 procent. Siffrorna är en uppskattning utifrån anmälningarna då konferensen genomfördes digitalt. Marknadsföring och spridning av evenemanget skedde brett i alla regioner och inbjudan gick även ut via nationella kanaler. Kulturanalys Nordens rapport från 2017 Hur jämställd är den statliga kultursektorn i Norden? visar att det finns en tendens med ett ökande antal anställda kvinnor inom kultursektorn. Det har inte varit möjligt att vidare analysera utfallet av fördelningen män/kvinnor vid konferensen.

Framgångsfaktor: Jämlik och jämställd utbildning och ett livslångt lärande

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Jämlik och jämställd utbildning och ett livslångt lärande	Antal kvinnor och män som tagit del av kompetensutvecklingsinsatser inom Samling för jobb och framtid	200 kvinnor 200 män		
Jämlik och jämställd utbildning och ett livslångt lärande	Aktivitet: Handlingsplan för regionala kompetensförsörjningsrådet	Framtagen		

Jämlik och jämställd utbildning och ett livslångt lärande

Det gemensamma projektet Utveckling lärcentrum, som berör alla 29 kommuner och vuxenutbildningar i Norrbotten och Västerbotten, fortgår under 2021 med nya medel från Skolverket. Områden som adresseras under året är bland annat stöd till elever på plats och tillgång till högre utbildning. Under första kvartalet pågick ett intensivt arbete med att utveckla en ny gemensam utbildningswebb – Studera i Norrbotten. Här samlas och marknadsförs utbildningar för vuxna. Det gäller yrkesvux på gymnasienivå, folkhögskola, yrkeshögskola samt arbetsmarknadsutbildningar. Webbplatsen publicerades i juni. <https://www.lulea.se/mikrosajter/studera-i-norrbotten/studera-i-norrbotten/om-studera-i-norrbotten.html>

Antal kvinnor och män som tagit del av kompetensutvecklingsinsatser inom Samling för jobb och framtid

Inom ramen för projektet Samling för jobb och framtid har kvinnor och män erbjudits kompetensutvecklingsinsatser till små och medelstora företag som drabbats ekonomiskt av pandemin sedan projektstarten i september. Insatser som berör 100 företag, 240 individer och alla kommuner har genomförts. Projektet avslutades i förtid under hösten 2021.

Handlingsplan för regionala kompetensförsörjningsrådet

Det regionala kompetensförsörjningsrådet antog under början av året den årliga handlingsplanen för arbetet med frågan. Där lyftes bland annat området analys och prognos som viktigt att adressera för att länets utbildningsaktörer ska ha tillgång till relevanta och aktuella underlag. Rådet har utökats under året med deltagare från etableringskommer och näringslivets representanter för att vara uppdaterat kring vad industrins etableringar innebär för länets kompetensförsörjning.

Framgångsfaktor: Stärka nationella minoriteters och urfolks språk genom språkrevitalisering

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Stärka nationella minoriteters och urfolks språk genom språkrevitalisering	Utveckla Polarbibblo.se till ett centrum för barns berättelser och skapande på fler språk	3		

Utveckla Polarbibblo.se till ett centrum för barns berättelser och skapande på fler språk

Regionbibliotekets 3-åriga projekt Polarbibblo avslutades 31 december och har övergått till förvaltning. Utvecklingen har genomförts med stöd av Statens kulturråd. En ny teknisk plattform har byggts upp och med ett utökat innehåll av aktiviteter på meänkieli och dess varieteter och på de samiska språken. I december gav Kungliga biblioteket ett uppdrag till regionbiblioteket att under 2022 utreda hur Polarbibblo kan vara ett resursbibliotek för landet med särskild inriktning på målgruppen barn. Bland annat ska en förstudie göras för utvecklingen av Polarbibblo på finska och romani. Polarbibblo är fortsatt ett prioriterat insatsområde i Regionala utvecklingsnämndens plan 2022-2024.

Verksamhet

Perspektivet Verksamhet beskriver de viktigaste målsättningarna för Region Norrbottens verksamheter att kunna bedriva arbete som är inriktat på effektivitet, säkerhet, jämställdhet, jämlikhet och kvalitet i arbetsmetoder och arbetsprocesser.

Strategiskt mål: Behovsstyrd regional utveckling i samverkan

Strategiskt mål	Måluppfyllelse	Framgångsfaktor
Behovsstyrd regional utveckling i samverkan		Struktur för samverkan med andra aktörer
		Genomföra och följa upp regionala strategier, planer och program
		Utveckla arbetssätt och metoder för samordnad verksamhet

Den samlade bedömningen är att målet är delvis uppnått för året. Verksamheten har en god struktur för samverkan med andra aktörer. Behovet från externa aktörer att nyttja regionen som möjliggörare maa de aviserade etableringarna ökar och verksamheten märker av den ökade efterfrågan och kan komma att påverka verksamhetens samlade förmåga att leverera utifrån uppsatta mål. Arbetet med att genomföra regionala strategier, planer och program fortlöper. Arbetssätt och metoder utvecklas. Samtliga projektstöd hanteras nu inom ramen för Tillväxtverkets system Nyps i och med att kulturstöden gått över till Nyps.

Framgångsfaktor: Struktur för samverkan med andra aktörer

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Struktur för samverkan med andra aktörer	RUS-konferens Utveckla Norrbottens genomförs en gång per år	1		
Struktur för samverkan med andra aktörer	En kulturkonferens genomförs årligen	1		
Struktur för samverkan med andra aktörer	Gemensamma satsningar inom avdelningens ansvarsområden med kommuner inom våra områden (tex samverkansavtal)	Minst en satsning per kommun		

RUS-konferens Utveckla Norrbottens genomförs en gång per år

Den årliga RUS-konferensen Utveckla Norrbotten har skjutits fram under 2020 och 2021 på grund av pandemin. Den kommer att genomföras när det går att samlas fysiskt igen.

En kulturkonferens genomförs årligen

En digital kulturkonferens Kulturting Norr - Nya vägar och förändrade villkor! genomfördes i oktober. Temat kretsade kring de förändrade villkor och alternativa tillvägagångssätt som pandemin medfört för kulturen. Konferensen vände sig till kulturskapare, aktörer inom kulturområdet, tjänstepersoner och politiker och totalt deltog närmare 200 personer på konferensen. Kulturting Norr genomfördes tillsammans med regionerna Västerbotten, Västernorrland och Jämtland Härjedalen inom kultursamarbetet Kultur i Norr. I programmet återfanns bland annat Pier Luigi Sacco, professor kulturekonomi vid IULM University Milan och regeringens särskilda utredare för Återstart för Kulturen: Linda Zachrisson som pratade om pandemins effekter. Dagen innehöll också ett flertal panelsamtal, politikersamtal och olika kulturinslag.

Gemensamma satsningar inom avdelningens ansvarsområden med kommunerna

Inom samverkanssatsningen Develoop främjas utvecklingen av konkurrenskraftiga företag i Norrbottens inland med innovativ, inkluderande verksamhet, attraktiva för både kvinnor och män med olika bakgrund och ålder. Digitala verktygslådor utvecklas, anpassade för projektets målgrupper; kommunernas näringslivskontor och företag. Samverkansplanen som utformats tillsammans med kommunerna, Jämställdhetsmyndigheten och Luleå tekniska universitet har för avsikt att påvisa ett långsiktigt och ständigt pågående utvecklingsarbete som kan utgöra en plattform för vidare utveckling och implementering hos målgrupperna. Genomförandet bygger på delaktighet och samskapande med de framtida användarna i dialog med sakkunnig processledare, metodutvecklare samt akademien, där LTU följer projektet och fungerar som kunskapsstöd under processen.

Samverkansavtal har upprättats med Jokkmokk och Älvsbyns kommun men även Gällivare och Arvidsjaur kommun deltar.

Framgångsfaktor: Genomföra och följa upp regionala strategier, planer och program

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Genomföra och följa upp regionala strategier, planer och program	Antal dialoger i framtagning av ny kulturplan och regional biblioteksplan	30		
Genomföra och följa upp regionala strategier, planer och program	Årlig uppföljning och utvärdering av RUS, kulturplan, läns-transportplan och smartspecialiseringsstrategi	4 En uppföljning av samtliga strategier, planer och program är genomförda		

Antal dialoger i framtagning av ny kulturplan och regional biblioteksplan

Arbetsprocess och planering inför framtagande av ny kulturplan och regional biblioteksplan pågick under våren 2021. Under hösten har kulturplansdialo-

ger genomförts tillsammans med företrädare för Norrbottens kommuner respektive representanter från regionens kulturinstitutioner, Norrbottens kulturorganisationer och fria kulturskapare. På grund av coronapandemin har majoriteten av dialogerna hållits digitalt. Förankring av kulturplanarbetet har skett på kommun- och regionträffar samt kulturberedningsmöten.

Regionbiblioteket har påbörjat ett dialogarbete med kommunerna om gemensam vision för bibliotekssamarbetet med prioriterade insatsområden för biblioteksutveckling. Insatserna ska möta bibliotekens utmaningar för arbete med demokratins utveckling, läsfrämjande, digitalisering och digital delaktighet. Dialoger har skett löpande under året varav ett i form av en fysisk workshop under hösten.

Årlig uppföljning och utvärdering av RUS, kulturplan, läns-transportplan och smartspecialiseringsstrategi

Regional utvecklingsstrategi Norrbotten 2030

Den regionala utvecklingsstrategin aktualiseras under nästa mandatperiod. Befintliga indikatorer kommer att ses över med analys av nya indikatorer, bland annat för att kunna mäta och följa upp insatser för attraktivitet och hållbar utveckling. Aktualiseringen av den regionala utvecklingsstrategin ska även utgå från Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021-2030 som regeringen beslutade om under året.

Smart specialiseringsstrategin

Region Norrbotten fortsätter arbetet med att implementera Smart specialiseringsstrategin genom att delta i Sevilla-plattformen. På så sätt underlättas arbetet med att samla kunskap, erfarenheter och expertis kring smart specialisering. Deltagande i plattformen gör det också enklare att utveckla verktyg, erbjuda utbildningspaket för regionens utvecklingsaktörer samt att arrangera årliga konferenser för beslutsfattare. I arbetet med att genomföra strategin har regionen anslutits till NECSTours, S3 Partnership för space, S3 Partnership wireless ICT network och S3 Partnership Hydrogen valley. Strategin Smart specialisering har även använts i framtagande av regionalfondsprogrammet för Övre Norrland. Det är ett särskilt villkor från EU att regionerna ska ha en sådan strategi vid framtagande av regionalfondsprogrammen samt att ta fram ett klusterprogram.

Kulturplanen

2021 gjordes en uppföljning av kulturplanens tredje år: 2020. En uppföljning har tidigare gjorts med fokus på kulturplanens två första år 2018-2019. Uppföljningarna har genomförts i syfte att ge en bild av vad som gjorts hittills och för att fastställa inriktning på arbetet den kvarvarande kulturplanperioden till och med 2022.

I 17 av kulturplanens 19 kapitel beskrivs 100 utvecklingsinsatser som tillsammans bidrar till regional kulturutveckling i länet. Dessa utvecklingsinsatser har följts upp gällande aktiviteter och verksamhet helåret 2020, med fokus på Region Norrbottens kulturverksamheter.

Av kulturplanens 100 utvecklingsinsatser bedömdes 15 % vara genomförda och det pågick arbete med 73 % av utvecklingsinsatserna vid 2020 års avslut. Detta indikerar att de regionala kulturverksamheterna i hög grad arbetar enligt kulturplanens intention och dess utvecklingsinsatser. Kulturplanen som verktyg för den regionala kulturutvecklingen bedöms därför vara god och en hög andel av utvecklingsinsatserna bedöms vara genomförda vid planperiodens slut. Uppföljningen kommer att användas som grund i framtagandet av en ny kulturplan.

Framgångsfaktor: Utveckla arbetssätt och metoder för samordnad verksamhet

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Utveckla arbetssätt och metoder för samordnad verksamhet	Aktivitet: Införa metoden nyttorealisering för handläggning av bidrag och stöd inom kulturenheten	Metoden är införd		
Utveckla arbetssätt och metoder för samordnad verksamhet	Aktivitet: Anvisningar för projektstöd och företagsstöd utvecklas	Anvisningarna är framtagade och används		

Införa metoden nyttorealisering för handläggning av bidrag och stöd inom kulturenheten

Kulturenhetens arbete med att införa arbetsmetoden nyttorealisering för utveckling av handläggning och analys av ansökningar om projektstöd är delvis införd. Metoden är tänkt att sätta användarens behov i fokus och skapa verktyg och metoder utifrån användarperspektivet. Ett delmoment i detta var införandet av den nya kulturanpassade ansökningsvägen i det nationella söksystemet "Min Ansökan". Utöver framtagandet av det kulturanpassade söksystemet under 2021 har filmade guider tagits fram i samarbete med Tillväxtverket för att underlätta för sökande. Då arbetet med kulturanpassningen

i ansökningssystemet varit tidskrävande har utvecklingsarbetet med handläggnings- och analysverktygen pausats.

Anvisningar för projektstöd och företagsstöd utvecklas

Arbetet med att utveckla strukturerade arbetssätt för att hållbarhetssäkra de regionala projektstöden har fortsatt under året. Bland annat har Anvisning för handläggning av regionala projektstöd reviderats exempelvis med förändringslogik och stöd för hållbarhetssäkring.

Arbetet med revidering av anvisningarna för handläggning av de regionala företagsstöden har påbörjats under slutet av året. Ett kollegialt nationellt utbyte för företagsstöd är etablerat. Trettio företag deltar även via Region Norrbottens regionalfondsprojekt Develoop i arbetet att bidra till att hållbarhetssäkra Region Norrbottens företagsstöd.

Ekonomi

Perspektivet Ekonomi beskriver hur Region Norrbotten hushållar med tillgängliga resurser för att skapa och behålla en god ekonomi som ger rimlig handlingsfrihet.

Strategiskt mål: Långsiktig hållbar ekonomi

Strategiskt mål	Måluppfyllelse	Framgångsfaktor
Långsiktig hållbar ekonomi	●	Kulturinstitutionerna håller sina ekonomiska ramar
		Kollektivtrafiken håller sina ekonomiska ramar
		Insatser för ökad befolkning och fler arbetade i timmar i länet
		Kostnadseffektiv verksamhet
		Mobilisera externt utvecklingskapital

God ekonomisk hushållning

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet är delvis uppnått. Restriktionerna till följd av pandemin påverkar kollektivtrafiken och kultursektorn. Kulturinstitutionerna har inte kunnat bedriva ordinarie verksamhet vilket resulterar i ett överskott. Statlig kompensation har utgått till kollektivtrafikmyndigheten men kollektivtrafiken redovisar ett preliminärt underskott om cirka 9,6 miljoner för 2021. Differensen mellan länstrafikens budget 2021 och regionala utvecklingsnämndens bidrag till buss har korrigerats under året med 29,9 miljoner.

Framgångsfaktor: Kulturinstitutionerna håller sina ekonomiska ramar

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Kulturinstitutionerna håller sina ekonomiska ramar	Budget hålls	Alla verksamheter	■	➔

Framgångsfaktor: Kollektivtrafiken håller sina ekonomiska ramar

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Kollektivtrafiken håller sina ekonomiska ramar	Budget hålls	Budget hålls	▲	▼

Kulturinstitutionerna

Effekterna av coronapandemin och omställningen med dess anställningsstopp har medfört att kulturinstitutionerna genererar ett överskott.

Länstrafiken i Norrbotten

Med anledning av den fortsatta coronapandemin har Länstrafikens biljettintäkter och resande legat lägre än budgeterat, i snitt ett tapp på cirka 35% mot 2019 och budgeten för 2021 låg på ett tapp på cirka 25% mot 2019. Bolagets preliminära resultat visar på ett underskott om 10,9 miljoner kronor, där Region Norrbottens andel uppgår till 9,6 kronor (avser underskottet på stömlinjerna).

Staten har gått in med särskilt riktade medel till kollektivtrafiken, totalt 3 miljarder kronor under 2021, som fördelats till respektive regional kollektivtrafikmyndighet i Sverige för perioden 1 januari – 30 juni. Länstrafiken i Norrbotten ansökte om 19 miljoner kronor för perioden och beviljades 12,1 miljoner kronor, då medlen denna gång inte räckte att fördela utifrån de ansökningar som inkommit. I budgeten beräknades beloppet till 9 miljoner, vilket ger en positiv avvikelse på 3,1 miljoner kronor.

Framgångsfaktor: Insatser för ökad befolkning och fler arbetade timmar i länet

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Insatser för ökad befolkning och fler arbetade timmar i länet	Antal satsningar som syftar till att bibehålla/öka befolkningen och bidra till attraktiva livsmiljöer	6	●	➔

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Insatser för ökad befolkning och fler arbetade timmar i länet	Aktivitet: Framtagande av kunskapsunderlag för attraktiva livsmiljöer	Genomfört	●	

Satsningar som syftar till att bibehålla/öka befolkningen och bidra till attraktiva livsmiljöer

Regionen står inför en unik uppgift att gå i bräschen för ett arbete mot en hållbar omställning. En nyckelfaktor i det arbetet består av att attrahera nya människor att flytta till Norrbotten samt att få de som redan finns här verkamma i såväl den nya industrin som i den befintliga arbetsmarknaden. En avgörande faktor utöver arbetsmarknadstillfällen är regionens attraktiva livsmiljöer som innefattar frågor kring attraktiva livsmiljöer, kultur, jämställdhet, mångfald och en diversifierad arbetsmarknad det vill säga faktorer som handlar om det sociala hållbarhetsperspektivet.

Framtagande av kunskapsunderlag för attraktiva livsmiljöer

Region Norrbotten har upphandlat Luleå tekniska universitet, Institutionen för samhällsbyggnad och naturresurser för uppdraget; Kunskapsrapport om Attraktiva livsmiljöer. Uppdraget är att skapa ett underlag för regionala beslut som rör RUS: området "attraktiva livsmiljöer" påbörjades under hösten 2021 och bedöms vara levererat under första halvåret 2022.

Uppdraget innefattar följande:

- En inventering av vad Norrbottens kommuner gör för att utveckla och gestalta attraktiva livsmiljöer.
- En kunskapsöversikt för området "attraktiva livsmiljöer" byggd på redan utförda forskning inom Luleå tekniska universitet: Värdet av attraktiv och socialt inkluderade gestaltade livsmiljöer i nordliga regioner. Normkritiska perspektiv och samskapande av livsmiljöer för att synliggöra inkludering/exkludering. Sociala perspektiv på attraktiva livsmiljöer. Planering och planeringsprocesser för att gestalta attraktiva livsmiljöer samt beskrivning av vitstrukturplan.

Framgångsfaktor: Kostnadseffektiv verksamhet

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Kostnadseffektiv verksamhet	Aktivitet: Kulturenhetens bidragsansökningar hanteras via Nypssystemet	Infört		

Kulturenhetens bidragsansökningar hanteras via Nyps-systemet

Kulturenheten har i samarbete med Tillväxtverket tagit fram en anpassad ansökningsväg i det nationella söksystemet Min ansökan/Nyps, för hantering av kulturstöd. Denna lanserades externt under våren och under 2021 genomfördes två utlysningar för projektstöd som ansöktes, handlades och administrerades via systemet. Lanseringen senarelades på grund av vissa förskjutningar av tidplanen med anledning av Tillväxtverkets prioriteringar och kulturenhetens Expressstöd, kopplat till coronapandemin. Kulturenheten har under året utvärderat om enhetens andra stöd även kan hanteras effektivt via systemet. Planen är att kulturenhetens verksamhetsbidrag ska hanteras via Min ansökan/Nyps under 2022. Ett breddinförande av Min ansökan/Nyps för samtliga av kulturenhetens stöd planeras inte i dagsläget.

Framgångsfaktor: Mobilisera externt utvecklingskapital

Framgångsfaktor	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Mobilisera externt utvecklingskapital	Uppväxling av regionala medel (hur mycket ger en satsad skattekrona (ERP och 1:1)	3		
Mobilisera externt utvecklingskapital	Aktivitet: Färdigställa EU-program för perioden 2021-2027	2 program fastställda		
Mobilisera externt utvecklingskapital	Antal yttranden, artiklar etc för införandet av regionala naturresursavgifter	5		

Färdigställa EU-program 2021-2027

ERUF-programmet har färdigställts under året och lämnats in till Näringsdepartementet. Endast mindre justeringar återstår under 2022. Förslag på budget är på totalt 196 319 688 euro, det vill säga en minskning med ca 7 procent jämfört med nuvarande program. Förslaget avser 114 067 261 euro i allmänna medel och 82 252 427 euro i gleshetsmedel. Medfinansieringsgraden är 40 procent EU och 60 procent nationell medfinansiering. Även förslag till program för Interreg Aurora har lämnats in till regeringen under året. Budgeten för Interreg Aurora-programmet är på 93,7 miljoner euro. Medfinansieringsgraden för programmet är 65 procent EU och nationell medfinansiering 35 procent.

Programkommittén för Kolarctic har fortsatt sitt arbete under året. Programmet blir inom följande prioriterade insatser; Ett smartare Europa (PO1), Ett grönare Europa (PO2 som är obligatoriskt för Interreg), ett mer socialt Europa (PO4). PO4 omfattas enbart av områdena kultur och turism samt det interregspecifika området Bättre gemensam förvaltning (ISO1). Budgetförslaget för Interreg Kolarctic är på 17,5 miljoner euro. Tidsplanen för Interreg Kolarctic-programmet är inlämning till EU under 2022.

Förslaget till nationellt ESF+ programmet är klart och inskickat till kommissionen. Programområdena utgörs av:

Programområde A, Öka möjligheten till ett inkluderande och hållbart arbetsliv för alla

Programområde B, Öka övergångarna till arbete

Programområde C, Öka möjligheten till egenförsörjning

Programområde D, Öka kapaciteten i den glesa geografien

Programmet för Sverige omfattar 696 miljoner euro och förväntas beslutas under 2022. Under 2022 ska även uppdraget att arbeta fram regionala handlingsplaner göras av regionalt utvecklingsansvariga i nära samarbete med ESF-rådets regionkontor. Nytt i kommande programperiod är en extra fördelning till gleshetsregioner, vilket innebär en budgetökning för Övre Norrland jämfört med innevarande programperiod.

Arbetsförmedlingen kommer inom programområde B att få 20 % av ESF-budgeten för att jobba med deras målgrupper i ett nationellt program där arbetet ska utföras av kompletterande aktörer. Risken är här att regionala anpassningar inte kommer att finnas. ESF-programmet kommer att få en lägre medfinansiering från kommissionen, 40 procent istället för 50 procent. Detta kommer att ställa högre krav på medfinansiering från projekten och blir en stor utmaning särskilt för projekt som riktar sig till målgrupper långt från arbetsmarknaden.

JTF (Just transition fund) kommer att ha en snäv tolkning genom att omfattas av endast stålproduktion. Tillväxtverket har tagit fram nya versioner av operativt program och omställningsplaner och två omställningsplaner har

tillkommit, Västra Götaland och Västerbotten. Det kommer för Norrbottens del att handla om koppling till själva produktionen av stål. Budgetförslaget för JTF/FRO är ca 63,4 miljoner euro. Förslagen bedöms vara beslutade under 2022 av EU-kommissionen.

Regionala naturresursavgifter

Två statliga utredningar berör frågan om ekonomisk återföring till de områden där naturresurser utvinns. Utredningen En rättssäker vindkraftsprövning (SOU 2021:53), som lämnades till regeringen i juni 2021, föreslår att ett system för ekonomisk ersättning till kommuner eller lokalsamhällen utarbetas för att kompensera för att omgivningen påverkas. Utredningen lägger förslag om detta med motivet att frågan anses betydelsefull för den fortsatta vindkraftsutbyggnaden, även om utredningen inte har haft i uppdrag att utreda frågan.

Regeringen förordnade den 1 oktober strateg Carl Rova att ingå som expert i utredningen om prövningsprocesser och regelverk för en hållbar försörjning av innovationskritiska metaller och mineral (N 2021:01).

Utredningen har i uppdrag att analysera hur kommuner, regioner och andra berörda kan få större andel i det värde ett projekt genererar. Dessutom ska utredningen föreslå förändringar av prövningsprocesser och regelverk så att bättre hänsyn kan tas både till ett projekts lokala miljöpåverkan och dess samhällsnytta, till exempel minskad global klimatpåverkan. Utredningen ska överlämna sitt betänkande till regeringen senast den 31 oktober 2022.

Under 2021 har regionen blivit medlem i *Föreningen Sveriges Vatten- och vindkraftskommuner och regioner* (FSV). Föreningens syfte är att skapa opinion för att vatten- och vindkraftskommunerna och berörda regioner får del i det värde vatten- och vindkraftsproduktionen genererar.

Även nationell media har sedan förra delårsrapporten tagit upp frågan om ekonomisk återföring till de områden där naturresurserna utvinns. Det har skett både på nyhetsplats och i debattartiklar.

Ekonomisk redovisning

Avvikelse mot budget

Regionala utvecklingsnämnden genererar ett underskott om 3 miljoner kronor. Årsresultatet är bättre än prognosen per oktober. Orsaken till förbättringen beror till största delen på att Länstrafikens preliminära resultat för 2021 visar på ett lägre underskott på årsbasis än per oktober

I resultatet ingår regionens andel av Länstrafikens preliminära underskott med 9,6 miljoner kronor. Underskottet beror till största delen på minskade biljettintäkter kopplat till pandemin.

Verksamhetsområde kultur gör ett överskott på drygt 7,5 miljoner kronor. Orsaken till institutionernas överskott utgör en blandning av minskad verksamhet med anledning av coronapandemin samt anställningsstopp för rekryteringar.

Under året har Region Norrbotten fått 6,7 miljoner kronor extra av Statens kulturråd. Stödet var en tillfällig förstärkning för att mildra de ekonomiska konsekvenserna av pandemin för de regionala kulturverksamheterna. Medlen fördelades till teater-, dans-, litteratur-, bild- och form samt filmkulturellt område. Förstärkningen har även främjat länets kulturella infrastruktur genom möjliggjorda insatser för Norrbottens professionella kulturskapare.

(Mnkr)	Utfall 2021-12-31	Årsbud- get 2021	Avvikelse mot bud- get 2021
Verksamhetens intäkter	439,2	327,1	+12,1
Varav regionbidrag	343,6	343,6	0,0
Varav Statens kulturråd ¹⁾	60,9	59,2	+1,7
Varav övriga intäkter ²⁾	34,7	24,3	+10,4
Verksamhetens kostnader	-441,4	-426,3	-15,1
Varav personalkostnader ³⁾	-49,1	-50,6	+1,5
Varav lokalhyra intern	-7,1	-7,1	0,0
Varav internhyra extern	-5,4	-5,1	-0,3
Varav lämnade bidrag ⁴⁾	-327,7	-308,7	-19
Varav övriga kostnader	-52,2	-54,9	2,6
Resultat före avskrivningar	-2,2	0,8	-3,0
Avskrivningar	-0,8	-0,8	0,0
Resultat	-3,0	0,0	-3,0

1. I utfallet ingår extra coronastöd från KUR 4,9 mnkr. Resterande 1,8 mnkr är överförda medel som ska förbrukas innan maj 2022.
2. I utfallet ingår intäkter som inte är budgeterade som ex EU-bidrag och annan extern finansiering
3. I utfallet ingår 3,9 mnkr som inte är budgeterade som personalkostnader. Det avser löner för projekt inom Norrbottens museum, Norrbottensmusiken och Regionbiblioteket. Avser även löner för Regionala kulturskolasamordnarprojektet och frilansande musiker som fått ersättning via personalsystemet.
4. I utfallet ingår Länstrafikens underskott med 9,6 mnkr samt kostnader som inte är budgeterade som ingår i projektverksamheten som finansieras med externa medel.

Avvikelse mot budget

(Tkr)	2021-12
Norrbottensmusiken	2 107
Norrbottens museum	4 401
Regionbiblioteket	50
Kulturbidrag	-16
Kulturfrämjande verksamhet	1 029
Infrastruktur/kollektivtrafik ⁵⁾	-10 066
Näringslivsutveckling	-523
SUMMA	-3 018

5. I avvikelse mot budget för Infrastruktur/kollektivtrafik ingår en ej budgeterat Tågangörningskostnad för 2021.

Investeringar

Under 2021 har Norrbottens museum och Norrbottensmusiken investerat för 0,5 miljoner kronor. Konst till regionkonsten har investerats för hela budgeten, 0,5 miljoner kronor. Konstnärlig gestaltning under 2021 har framförallt genomförts på Sunderby sjukhus vid ombyggnation av psykiatrin, sterilcentralen samt bild-och funktionsmedicin.

Typ av investering (tkr)	Planerat 2021 (Ram 2021)	Beslut 2021 (från ram 2021)	Utfall beslut före 2021	Utfall beslut 2021	Summa utfall 2021
Konst inkl konstnärlig gestaltning (1%)	500	500	2 100	500	2 600
Övriga inventarier	0,0	0,0	500	0,0	500
Totalt:	500	500	2 600	500	3 100

Anslag 1:1 Regionalt tillväxtarbete

För 2021 uppgår Region Norrbottens länsanslag till 130,7 miljoner kronor inklusive en kredit om 6,5 miljoner kronor. Årets budget för nya beslut beslutades till 131 miljoner kronor, vilket är något lägre än föregående år som var 195 miljoner.

Åtgärd (mnkr)	Årsbudget	Fattade beslut tom 2021-12	Utbetalt tom 2021-12
Regionalt företagsstöd inkl kommersiell service	54,0	56,4	47,2
Projektverksamhet	75,0	79,2	81,5
Uppföljning och utvärdering	2,0	2,0	2,0
SUMMA	131,0	137,6	130,6

Ägarstyrning – bolagens verksamhet

BD Pop AB

Verksamheten löper enligt plan. Aktiviteter planeras för att komma igång med den utåtriktade och uppsökande verksamheten i länet när pandemin är över. Det pågår mycket arbete i studion med inspelning och utgivning av ny musik. Bolaget arbetar med ansökningar för nya projekt, bland annat ett innovationsprojekt tillsammans med Luleå tekniska universitet med utveckling av processer och en plattform för digitala kreativa processer inom musik. De deltar även i arbetet med en framtida YH-utbildning för artister, producenter och låtskrivare. Årsstämman beslutade att välja om sittande styrelse.

Energikontor Norr AB

Verksamheten löper enligt plan. Bolaget deltar tillsammans med nio andra partners i ett nytt treårigt EU-projekt inom Horisont 2020, med full finansiering via EU. Genom utbildningar ska nätverk mellan ledare inom energi- och klimatområdet skapas. Projektstart planeras till september 2021. Arbete pågår med framtida ansökningar, bland annat med fokus på hållbara transporter. Energikontor Norr har av Elektrifieringskommissionen, via Region Norrbotten, tilldelats uppdraget att ansvara för den regionala inventeringen och dialogmötena för Norrbottens regionala elektrifieringslöfte. Energikontor Norr har tagit initiativ till och tillsammans med Region Norrbotten bjudit in till de två första mötena i vad som nu kallas Regional samling för energiomställning. En viktig uppgift är att ta fram en bättre bild över de kommande energibehoven i länet samt se vilka konsekvenserna dessa får. Under hösten 2021 tas en energi- och klimatöversikt fram för Norrbotten 2021.

Filmpool Nord AB

Under perioden har tre stora produktioner filmats i Norrbotten. Det gäller två tv-serier, "Lassemajas detektivbyrå" samt "En hederlig jul med familjen Knyckertz" som är årets Julkalender. Dessutom har långfilmen "Motståndaren" filmats. En filmkurs med 13 unga deltagare från hela länet har genomförts. Bolaget har arbetat med Filmriket och Filmriket play och utvecklat den tjänsten med fler filmer för elever/pedagoger under året. Bolaget har gått in som samproducenter i flera nya kortfilmer och dokumentärer, och arbetat med att förbereda för feriefilm i Piteå, Kiruna och Pajala. Bolaget har sökt och blivit beviljade talangstödpengar från SFI gällande kortfilm, långfilm och fortsättning på en producentkurs. Årsstämman beslutade att välja om sittande styrelse.

IT Norrbotten AB

Verksamheten löper enligt plan. Fortsatt strategisk planering för efterdyningarna av pandemin och fortsatt arbete för rådighet, god funktion och säkerhet samt tillgång till bredband. Fokus på samverkan med stadsnäten, andra regionala partners, systerbolag och branschen. Utöver ägardirektivet fortsätter bolaget arbetet med tre särskilda uppdrag:

- Genomföra kommunikationsinsatser för ökad anslutningsgrad fiber för hushåll. Arbetar nu med underlag för kommande ansökningsomgång för bredbandsstöd via PTS.
- En plan för hantering av samhällsstörningar och verka för att en samordnad operativ övervakning och drift (NOC) av länets gemensamma samhällskritiska digitala infrastruktur tas fram. Bolaget genomför en rad aktiviteter med fokus på Sveriges totalförsvar.
- En plan för att långsiktigt säkra rådigheten över det regionala fi-ber nätet tas fram. Dispositionsavtal för infrastruktur är förlängda. Workshop med region- och kommunalråd har hållits och handlingsplan för vägen framåt har fastslagits, återrapporering ägarsamrådet 2022.

Investeringar i Norrbotten AB

Verksamheten löper på enligt plan. Bolaget har märkt ett ökat intresse för investeringar och etableringar i länet. Bland nya affärsområden finns landbaserad fiskproduktion, rymd och vätgas längst fram i prioriteringslistan. Arbetet med Demo North Summit 2022 har startat upp, en internationell konferens med fokus på leverantörer och underleverantörer till den gröna industriomställningens genomförande. Samverkan och nätverk har utvecklats på den finska sidan, senast kring området storskalig landbaserad fiskproduktion. Det sker även en dialog med investerare för fiskproduktion på den norska sidan. Under perioden har bolaget tillsammans med Business Sweden genomfört möten med europeiska bolag i kolfiberbranschen och bolaget har deltagit i kolfiberkonferensen GoCarbon 2021 i maj.

Lena Segerlund har tillträtt som ny VD den 1 maj efter Jörgen Eriksson som gått i pension. Markus Gustavsson har lämnat styrelsen efter att ha fått andra uppdrag som gör att tid inte finns som ledamot i styrelsen. En ny styrelseledamot behöver utses.

Almi Företagspartner Nord AB

Almi fortsätter sitt arbete enligt plan. Tjänsterna anpassas för att mildra effekterna av pandemin. Bland annat har affärsutvecklingstjänster anpassats.

Arctic Business Incubator AB

Verksamheten löper enligt plan. Söktrycket är högt. Av tio sökande antogs fyra bolag. Bolaget förhandlar om förnyat avtal att vara Sveriges satsning på rymdstartups ESA BIC Sweden de kommande sex åren (på uppdrag av ESA

och Rymdstyrelsen). En ökade synlighet nationellt och internationellt har lett till förfrågningar från utländska bolag om att placera bolag i länet och etableringar till Luleå Science Park och Piteå Science Park. Piteå har gått in som ny delägare. Skellefteå och Luleå kommun har sålt delar av sitt aktiebestånd.

Norrbotniabanan AB

Bolaget har under perioden arbetat med tyngdpunkt på innehållet i den infrastrukturproposition som nyligen presenterats. De har haft återkommande diskussioner med regeringen, såväl statsminister som infrastrukturminister, statssekreterare och handläggare under denna process. Bolaget driver kravet på full finansiering för byggande till Skellefteå samt full finansiering för fortsatt planering till Luleå samt att hela Norrbotniabanan ska finnas med i den kommande nationella planen. Bolaget har fortsatt arbetet med frågor om kommande ansökningar för EU-stöd. Norrbotniabana AB är den part som formellt har erhållit nuvarande stöd (ca 100 miljoner kronor) från EU. Av detta följer att bolaget ingår som en part i den projekt-/ledningsgrupp som har huvudansvaret för styrning och ledning av pågående planering.